

Sociaal Akkoord '21- '22

Versoepeling landingsbanen: belangrijke stap in het streven naar werkbare eindeloopbanen

In het kort

De landingsbaan is een specifieke vorm van tijdskrediet voor oudere werknemers. Door het afgesloten sociaal akkoord is **1/5de** en **1/2de landingsbaan** – onder bepaalde voorwaarden – mogelijk vanaf de **leeftijd van 55 jaar** en dat **met uitkering**. De landingsbaan met uitkering is vanaf 55 jaar toegankelijk voor werknemers met een **lange loopbaan (35 jaar)**, een **zwaar beroep** of werkend in een **onderneming in herstructurering / moeilijkheden**. Het is mogelijk om een landingsbaan op te nemen tot de eigenlijke pensionering. Belangrijk, de rechten op een landingsbaan komen bovenop het klassieke tijdskrediet en de thematische verloven (denk aan ouderschapsverlof). Belangrijk, om recht te hebben op 1/2de of 1/5de landingsbaan met uitkering is naast een interprofessionele ook een sector-cao noodzakelijk. Wie in een landingsbaan instapt tijdens de geldigheidsduur van de cao behoudt het recht op landingsbaan tot de pensioenleeftijd. De interprofessionele cao wordt alvast verlengd tot 30 juni 2023.

Waarom maakt het ABVV hier een punt van?

Voor het ABVV **maken de landingsbanen integraal deel uit van werkbare (einde)loopbanen**. De afgelopen jaren nam de reële pensioenleeftijd fors toe, onder meer door de afbouw van brugpensioen (SWT) en vervroegd pensioen. Parallel met de afname van vervroegde uittreding nam het aantal langdurig zieken spectaculair toe. Ondertussen zijn die met meer dan 400.000, onder hen veel oudere werknemers wiens job niet langer werkbaar was. In die optiek zijn landingsbanen – met uitkering – een absolute must. Het moet werknemers mogelijk maken om hun job voort te zetten tot de (vervroegde) pensionering. Het is een belangrijke syndicale overwinning dat de landingsbaan met uitkering toegankelijk blijft vanaf de leeftijd van 55 jaar. De regering-Michel voorzag immers dat de leeftijdsvoorwaarde voor landingsbaan met uitkering zou worden opgetrokken tot 60 jaar. In de toekomst wil het ABVV ervoor ijveren de landingsbaan met uitkering ruimer toegankelijk te maken door de loopbaanvoorwaarde te verlagen onder de 35 jaar.

Wat is er beslist?

Wat is de huidige regeling?

De algemene regeling met betrekking tot de landingsbanen is de volgende. Vanaf 60 jaar hebben alle werknemers in de private sector recht op 1/2de of 1/5de landingsbaan met uitkering. Werknemers vanaf 55 jaar hebben recht op 1/2de of 1/5de landingsbaan zonder uitkering. Die rechten zijn opgenomen in de interprofessionele cao 103.

In het kader van vorige ipa-onderhandelingen beslisten vakbonden en werkgevers om de landingsbaan met uitkering toegankelijk te maken vanaf de leeftijd van 55 jaar (1/5de landingsbaan) of 57 jaar (1/2de landingsbaan) voor werknemers met een lange loopbaan (35 jaar), een zwaar beroep of werkend in een onderneming in herstructurering / moeilijkheden. Die uitzonderingen zijn opgenomen in de interprofessionele cao 137. Er is eveneens een sector-cao nodig om de rechten van cao 137 te laten gelden. Die interprofessionele cao liep af op 31 december 2020. Voor bedrijven die niet onder een werkend paritair comité vallen, is er een suppletieve regeling via de NAR-cao 146.

Tot slot nog even aanstippen dat in een aantal uitzonderlijke situaties een landingsbaan zonder uitkering mogelijk is vanaf de leeftijd van 50 jaar. Die uitzondering is toegankelijk voor knelpuntberoepen (die tevens een zwaar beroep zijn), zware beroepen, lange loopbanen of voor ondernemingen in herstructurering / moeilijkheden – zie verder.

Nieuwe regeling

In het interprofessionele afsprakenkader van 8 juni 2021 spraken vakbonden en werkgevers af om de interprofessionele cao's 137 en 146 te verlengen tot 30 juni 2023. De leeftijd voor 1/2de landingsbaan met uitkering verlaagt van 57 naar 55 jaar. In mensentaal, **werknemers met een met een lange loopbaan (35 jaar), een zwaar beroep of werkend in een onderneming in herstructurering / moeilijkheden hebben recht op 1/2de of 1/5de landingsbaan met uitkering vanaf de leeftijd van 55 jaar.** Wie in een landingsbaan instapt, behoudt dat recht tot de pensionering. Belangrijk, om dat recht te kunnen uitoefenen, is tevens een sector-cao noodzakelijk. De sector-cao kan de ingangsdatum vastliggen op 1 januari 2021. Voor de rest blijven de regels met betrekking tot de landingsbanen onveranderd. De onderstaande tabel vat de nieuwe regeling samen.

60 jaar	Interprofessioneel recht op 1/2 ^{de} of 1/5 ^{de} landingsbaan met RVA-uitkering
55 jaar	Recht op 1/2 ^{de} of 1/5 ^{de} landingsbaan met RVA-uitkering voor: <ul style="list-style-type: none"> • Werknemers met een lange loopbaan (35 jaar) • Zwaar beroepen¹ • Ondernemingen in moeilijkheden / herstructurering Belangrijk: sector-cao noodzakelijk
	Interprofessioneel recht op op 1/2 ^{de} of 1/5 ^{de} landingsbaan zonder uitkering
50 jaar	Recht op een landingsbaan zonder uitkering in de volgende gevallen: <ul style="list-style-type: none"> • 1/2de landingsbaan indien 'zwaar beroep met significant tekort aan arbeidskrachten' • 1/5de landingsbaan indien zwaar beroep of beroepsloopbaan van 28 jaar • 1/2de of 1/5de landingsbaan voor ondernemingen in herstructurering / moeilijkheden

Wat is de impact van een landingsbaan op je toekomstig pensioen?

Wie 1/2de of 1/5de landingsbaan opneemt en daarvoor een uitkering ontvangt, heeft recht op een gelijkstelling voor het wettelijk pensioen. Afhankelijk van de leeftijd is er een gelijkstelling aan 'normaal fictief loon' of aan 'beperkt fictief loon'. Een gelijkstelling aan 'normaal fictief loon' houdt in dat voor de pensioenopbouw het loon van het loopbaanjaar voorafgaand aan de landingsbaan als basis wordt genomen. In mensentaal, je blijft pensioenrechten opbouwen alsof de arbeidstijd niet afnam. Een gelijkstelling aan 'beperkt fictief loon' is een gelijkstelling ter hoogte van het gewaarborgd minimum jaarloon.

Wie een landingsopneemt vanaf de leeftijd van 60 jaar heeft recht 312 dagen gelijkstelling aan 'normaal fictief loon'. 312 dagen komt overeen met 2 jaar 1/2de landingsbaan of 5 jaar 1/5de landingsbaan. Voor de jaren tussen 55 en 60 jaar is er in principe een gelijkstelling aan 'beperkt fictief loon'. Voor de landingsbanen in het kader van zwaar beroep of bedrijf in moeilijkheden / herstructurering is er vanaf 55 jaar een volledige gelijkstelling ('normaal fictief loon').

¹ 3 mogelijkheden: (1) als je de afgelopen 10 (15) jaar gedurende 5 (7) jaar een zwaar beroep (nachtarbeid, ploegenarbeid, onderbroken diensten) uitoefende, (2) als je 20 jaar nachtarbeid verricht hebt, (3) als je tewerkgesteld bent in de bouw met geattesteerde medische ongeschiktheid

Vanaf 60 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene regel: gelijkstelling aan 'normaal fictief loon' voor 312 dagen (= 2 jaar 1/2de of 5 jaar 1/5de) • Uitzondering: volledige gelijkstelling aan 'normaal fictief loon' zwaar beroep² & bedrijf in moeilijkheden / herstructurering
Tussen 55 en 60 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene regel: gelijkstelling aan 'beperkt fictief loon' • Uitzondering: gelijkstelling aan 'normaal fictief loon' voor zwaar beroep & bedrijf in moeilijkheden / herstructurering

---

² Zwaar beroep: bouwsector met attest medische ongeschiktheid, nachtarbeid, werken in ploegen en onderbroken diensten